

196

Besluit van 25 maart 1985, houdende bepaling van bewijzen van bekwaamheid die naast de in de Wet op het basisonderwijs genoemde, bevoegdheid verlenen tot het geven van basisonderwijs in een of meer onderwijsactiviteiten (Bevoegdhedenbesluit WBO)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen, drs. G. van Leijenhorst, van 4 februari 1985, nr. 5932/2327, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Gelet op artikel 116, vierde lid, van de Wet op het basisonderwijs (Stb. 1984, 2);

Gehoord de Onderwijsraad (advies van 28 augustus 1984, nr. OR 111/99650 LO);

De Raad van State gehoord (advies van 26 februari 1985, nr. W05 85.0073/09.05.08);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen, drs. G. van Leijenhorst, van 19 maart 1985, nr. 6139/2327, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

Definitiebepaling

In dit besluit wordt verstaan onder: «de wet»: de Wet op het basisonderwijs.

Artikel 2

Reikwijdte

Dit besluit bepaalt aan welke bewijzen van bekwaamheid, naast de in de wet genoemde bewijzen van bekwaamheid, de bevoegdheid tot het geven van basisonderwijs in een of meer onderwijsactiviteiten, als bedoeld in artikel 9 van de wet, is verbonden.

Artikel 3

Zintuiglijke en lichamelijke oefening

De bewijzen van bekwaamheid, die bevoegdheid verlenen tot het geven van onderwijs in zintuiglijke en lichamelijke oefening zijn:

a. de akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de lichamelijke oefening (akte j);

- b. de akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de gymnastiek (akte S);
- c. de met de akte gymnastiek (S) gelijkgestelde akten, behaald in (het voormalige) Nederlands-Indië;
- d. de met de akte gymnastiek (S) gelijkgestelde akten, voor 1 januari 1981 behaald in Suriname;
- e. de met de akte gymnastiek (S) gelijkgestelde akten, behaald in de Nederlandse Antillen;
- f. de akte lichamelijke oefening, na 31 december 1955 doch vóór 1 januari 1981 behaald in Suriname;
- g. de akte lichamelijke oefening, na 31 december 1955 behaald in de Nederlandse Antillen;
- h. de akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de lichamelijke oefening, tevens bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding;
- i. de akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in lichamelijke oefening, tevens Q (schoolakte P).

Artikel 4

Tekenen

De bewijzen van bekwaamheid, die bevoegdheid verlenen tot het geven van onderwijs in de expressie-activiteit tekenen zijn:

- a. de akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in het tekenen (akte i);
- b. de akte handtekenen l.o., tot en met het jaar 1950 behaald in (het voormalige) Nederlands-Indië;
- c. de akte tekenen l.o., voor 1 januari 1981 behaald in Suriname;
- d. de akte handtekenen l.o., behaald in de Nederlandse Antillen;
- e. de akten van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in het hand- en lijntekenen, tevens Q, volgens het programma, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 29 november 1932, Stb. 566, akte MA;
- f. de akten van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in het hand- en lijntekenen, tevens Q, volgens het programma vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28 mei 1936, Stb. 366, akte MA;
- g. de akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in het tekenen, tevens bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding.

Artikel 5

Handvaardigheid

De bewijzen van bekwaamheid die bevoegdheid verlenen tot het geven van onderwijs in de expressie-activiteit handvaardigheid zijn:

- a. de akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de nuttige handwerken voor meisjes (akte k);
- b. de akte N a + p.g.;
- c. de akte N s + p.g.;
- d. de akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de handenarbeid (akte r);
- e. de akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de handenarbeid, behaald in (het voormalige) Nederlands-Indië;
- f. de akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de handenarbeid, vóór 1 januari 1981 behaald in Suriname;
- g. de akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de handenarbeid, behaald in de Nederlandse Antillen.

Artikel 6

Friese taal

De bewijzen van bekwaamheid die bevoegdheid verlenen tot het geven van onderwijs in de Friese taal zijn:

- a. de akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de Friese taal (akte w);
- b. het diploma voor de volledige akte Fries l.o., uitgereikt voor 1 januari 1957 door de Algemeene Fryske Underrjocht Kommisje;
- c. de akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Friese taal + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding;
- d. de akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Friese taal, uitgereikt voor het jaar 1955 door de Stichting «De Fryske Akademy».

Artikel 7

Slotbepaling

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 augustus 1985.
2. Dit besluit kan worden aangehaald als: Bevoegdhedenbesluit WBO.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 25 maart 1985

Beatrix

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
G. van Leijenhorst

Uitgegeven de *drieëntwintigste* april 1985

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 14 mei 1985, nr. 92.

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

In artikel 116 van de Wet op het basisonderwijs (Stb. 1984, 2) is geregeld welke bewijzen van bekwaamheid leiden tot bevoegdheid voor het geven van onderwijs in alle vak- en vormingsgebieden aan de basisschool.

In het basisonderwijs wordt grote nadruk gelegd op de rol van de groepsleraar.

Uitgangspunt is een brede inzetbaarheid van de groepsleraar.

Ten aanzien van de akte van bekwaamheid als leraar basisonderwijs geldt dan ook dat de opleiding aan de PABO erop gericht is te zorgen voor voldoende kennis en vaardigheden op alle vak- en vormingsgebieden van het basisonderwijs.

Vakonderwijs

Artikel 116 van de Wet op het basisonderwijs voorziet voorts in de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur aan te geven welke bewijzen van bekwaamheid naast de bovengenoemde leiden tot bevoegdheid in één of meer onderwijsactiviteiten, bedoeld in artikel 9 van de wet (vakonderwijs).

Om welke bewijzen het gaat is in dit besluit geregeld.

Deze regeling is noodzakelijk opdat aan de basisschool voor één of meer onderwijsactiviteiten ook speciale vakleerkrachten kunnen worden aangesteld.

De huidige bevoegdheidsregeling voor vakleerkrachten om lager onderwijs te geven in één of meer in artikel 2 van de Lager-onderwijswet 1920 (Stb. 1974, 565) genoemde vakken wordt in dit besluit voor de overeenkomstige onderwijsactiviteiten aan de basisschool gehandhaafd.

Het basisonderwijs zal van start gaan voordat de eerste abituriënten van de PABO afkomen.

De evaluatie van de PABO, zoals aangekondigd in het parlement (Kamerstukken II, 1983/1984, 18 100 hoofdstuk VIII, nr. 77, blz. 7), zal derhalve ook moeten plaatsvinden in het belang van goed vakonderwijs. De resultaten van die evaluatie zullen van invloed zijn op de continuïteit van de regeling van de bevoegdheden voor vakonderwijs in dit besluit. Na de evaluatie zal hierover een beslissing worden genomen.

Friese taal

Op de scholen voor basisonderwijs in de provincie Friesland vormt de Friese taal een verplicht onderdeel van het onderwijs, tenzij gedeputeerde staten op verzoek van het bevoegd gezag ontheffing van deze verplichting hebben verleend. Aldus de strekking van artikel 9, vierde lid, van de wet.

De in artikel 116, eerste lid, van de wet genoemde bewijzen van bekwaamheid bevatten volgens de huidige bepalingen automatisch de bevoegdheid tot het geven van onderwijs in de Friese taal op de basisschool. Er is thans een wetswijziging in voorbereiding waarin wordt voorgesteld, overeenkomstig de thans voor het lager onderwijs geldende regeling, te bepalen dat niet elke leraar, die in het bezit is van een akte van bekwaamheid als bedoeld in het eerste lid van artikel 116 van de wet, onderwijs mag geven in de Friese taal. Wanneer deze wijziging van de wet tot stand zal zijn gekomen, zullen in dit besluit de bewijzen van bekwaamheid worden opgesomd welke naast de bevoegdheid tot het geven van onderwijs in artikel 9, eerste lid van de wet tevens bevoegdheid verlenen tot het geven van onderwijs in de Friese taal.

Daarmee wordt inhoudelijk de situatie zoals die bestaat onder de Lager-onderwijswet 1920 gehandhaafd.

Eigen taal en cultuur

Het huidige vijfde lid van artikel 116 van de wet gaat uit van de gedachte dat er slechts aanvullende bewijzen van bekwaamheid zijn die bevoegdheid verlenen tot het geven van onderwijs in niet-Nederlandse taal en cultuur. Het ligt in de bedoeling om artikel 116, vijfde lid, zodanig te wijzigen dat ook aan een zelfstandig bewijs van bekwaamheid de bevoegdheid is verbonden met betrekking tot het geven van onderwijs in eigen taal en cultuur. Inmiddels zijn cursussen gestart waaraan een dergelijk zelfstandig bewijs van bekwaamheid in eigen taal en cultuur, die worden gevolgd door buitenlandse onderwijsgeevenden, is verbonden.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 3

De bewijzen van bekwaamheid vermeld onder a, b, h en i komen overeen met de bewijzen genoemd in de bijlage bij de Overgangswet W.V.O. (Stb. 1967, 386) onder respectievelijk de nummers 136, 150, 64 en 65. De akten onder c, d en e zijn te vinden onder het nummer 182 van genoemde bijlage. De formulering hiervan wijkt iets af in verband met het feit dat Suriname onafhankelijk is geworden. Hetzelfde geldt met betrekking tot het bepaalde onder f en g voor de akte onder nummer 183 van de bijlage.

Met betrekking tot de akte bedoeld onder h is nog van belang dat deze altijd tevens een bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding omvat ingevolge het Besluit examenprogramma middelbare akte lichamelijke oefening (Stb. 1958, 472), artikel 5.

Ten aanzien van het bewijs van bekwaamheid, genoemd onder i verwijs ik naar de toelichting bij artikel 4, waar een uiteenzetting omtrent de betekenis van de formulering «tevens Q» is opgenomen.

Artikel 4

De in dit artikel genoemde bewijzen onder a, b, d, e, f en g komen overeen met die welke zijn genoemd in de bijlage bij de Overgangswet W.V.O. genummerd als respectievelijk 135, 179, 181, 62, 63 en 79. De onder c genoemde akte is terug te vinden in de bijlage bij de Overgangswet W.V.O. nr. 180. De bevoegdheid tot het geven van onderwijs in de expressie-activiteit tekenen wordt aan deze akte slechts verbonden indien deze is behaald vóór het jaar 1981. Dit houdt verband met het feit dat Suriname inmiddels onafhankelijk is geworden.

De onder e, f en g vermelde akten zijn akten welke waren bedoeld om bevoegdheid te verlenen tot het geven van middelbaar onderwijs op grond van de Middelbaar-Onderwijswet (Stb. 1863, 50). De akten onder e en f bezitten de formulering «tevens Q.». In de «Programma's der examens ter verkrijging van acten van bekwaamheid voor het geven van middelbaar onderwijs», behorende bij het Koninklijk besluit van 2 februari 1864 werd een «Examen in de theorie van onderwijs en opvoeding, hoofdzakelijk in betrekking tot het middelbaar onderwijs» vereist door allen die een akte van bekwaamheid voor schoolonderwijs verlangen volgens de programma's A-L. Genoemd examen werd vermeld onder Q. Voor de akte hand- en lijntekenen werd geen apart examen Q vereist. Dit wordt aangegeven door «tevens Q» in de formulering van de akten onder e en f op te nemen. (Overigens geldt hetzelfde ten aanzien van de middelbare akten bedoeld in artikel 3 onder i).

Met betrekking tot de formulering in de omschrijving van de onder g bedoelde akte: «tevens bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding» valt te vermelden dat het Besluit examenprogramma's middelbare akten tekenen (Stb. 1958, 8) in artikel 2 bepaalt dat de akte tevens bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding is.

Artikel 5

Met betrekking tot het onder a genoemde bewijs van bekwaamheid merk ik het volgende op. De akte k is volgens artikel 116, vijfde lid, van de Overgangswet W.V.O. voorwaarde voor de toelating tot het examen voor de akte vrouwelijke handwerken (akte u). De akte geeft op zich niet de bevoegdheid voor handwerken aan scholen voor gewoon lager onderwijs. De bezitters van de akte u zijn op grond van het bezit van de akte k bevoegd tot het geven van de onderwijs-activiteit handvaardigheid.

De in dit artikel genoemde bewijzen van bekwaamheid onder b en c komen overeen met die welke zijn genoemd in de bijlage bij de Overgangswet W.V.O. genummerd als respectievelijk 81 en 99. Het betreft bewijzen van bekwaamheid welke oorspronkelijk zijn ontleend aan de Nijverheidsonderwijswet (Stb. 1919, 593), de zogenaamde N-akten. Dit zijn akten die worden genoemd in de bijlage A die behoorde bij het Bevoegdhedenbesluit N.O. 1955 (Stb. 1956, 10).

Op grond van artikel 115 van de Overgangswet W.V.O. bleef ook na de intrekking van de Nijverheidsonderwijswet in 1968, de mogelijkheid bestaan om de N a en de N s akte te behalen. Ingevolge artikel 115 van de Overgangswet W.V.O. wordt geen gelegenheid meer gegeven om examen af te leggen ter verkrijging van de akte N a en N s ingevolge het Koninklijk besluit van 16 mei 1977 (Stb. 306).

De afkorting «p.g.» staat voor «pedagogisch getuigschrift» op grond van het Besluit pedagogisch getuigschrift N.O. (Stb. 1954, 36). Het betreft een apart examenprogramma.

De onder d vermelde akte van bekwaamheid komt overeen met de in de bijlage bij de Overgangswet W.V.O. genoemde onder nummer 142. De onder e, f en g genoemde akten komen niet letterlijk overeen met het in meergenoemde bijlage bij de Overgangswet W.V.O. nr. 176. Dit hangt samen met het feit dat onder nr. 176 andere vakken dan handenarbeid zijn genoemd en tevens met het feit dat Suriname inmiddels een onafhankelijke staat is geworden.

Artikel 6

De bewijzen van bekwaamheid, die in dit artikel zijn genoemd verlenen uitsluitend bevoegdheid tot het geven van onderwijs in de Friese taal. De bewijzen van bekwaamheid, genoemd onder a, b, c en d komen overeen met die welke zijn genoemd in de bijlage bij de Overgangswet W.V.O. genummerd als respectievelijk 147, 195, 80 en 194.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
G. van Leijenhorst